

## A polgárság.

A közeposztályt felölő polgári elem degenerálódása és hanyatlása évek óta tapasztalt jelenség. Az az erő, amely a polgárságot, mint államfenntartó elemet jellemezte, az amással ki sem fejezhető öntudat, amely a „civilis sum”-ban kulminált, mindinkább hanyatlik és lassan-lassan eltűnik.

A polgári elem nálunk épp úgy, mint Európa más öreg államaiban mindazt kezdi elveszíteni, ami azelőtt erőnye volt, ami létjogosultságát megállapította, körülbástyázta.

Nem akarunk nagyon messzire visszanyulni és csak az összeomlást követő időre mutatunk, a régi, szervezett polgárság egy kézlegyintéssel tudta volna — szervezettségében rejlő erejénél fogva — a kommunizmust csírájában elfojtani, ehelyett azonban erőtlenségében homokba dugta fejét és passzív tétlenségben végignézte a vérfürdőket, vagy pedig a félelem diktálta bátorságában aktív részt vett a felforgatásban, ettől remélve talán phönixi feltámadását. S midőn a kommunizmust szétverték és új jelszavak röpködtek, ugyanaz a polgárság ismét vagy struccmadárossáit játszott, felismerni vélte az új jelszavakban is azt, amely talán regenerálódásához vezethetne. Éppen csak magában nem bízott, nem szállt önmagába, nem kísérelte meg a régi polgári erőnyek, a régi államalkotó, államfenntartó energia utolsó foszlányainak egyesítését és érvényesítését.

Közeposztályunk ma a pusztulás előtti állomásra érkezett. A falvakból beözönlő nép eleinte lassan, majd fokozottabb mértékben szorítja háttérbe és foglalja el egymásután a rosszul védett pozíciókat, amelyek elfoglalására pedig még érettsége nem lehet.

A kisbirtokososztály, ha magával szemben egy erős, szervezett és egységes városi polgárságot talált volna, azzal megalkudni és talán együttesen vele haladni tudott volna. De amint a szocialisták, akik a kommun előtti polgársággal szövetséget akartak, mert azt még mindig erős egységnek tartották, amde azok szervezettségében rejlő gyengeségét felismerve, szervezeti keretük részben való felhasználásával, nyakát szegték, ép úgy a kisbirtokos osztály is eleinte szövetséget akart vele, hogy aztán — megállapítván — a belső rothadási processzus óriási előrehaladottságát, ügyes kézzel szétrobbantassa.

Ma — sajnos — polgárságról a szó korábbi értelmében beszélni nem igen lehet és legfeljebb reméljük, hogy az az új társadalmi rend, amely a falvakból beözönlő és ma a politikai hegemoniát kezében tartja, idővel a korhadó polgárság tényleges regenerálódásához, reneszánszához hozzájárul.

Mi lesz azonban addig? Amit kicsinyben egy város gazdálkodásában tapasztalunk, azt észlelhetjük nagyban az államnál is. A régi polgári társadalomból kikerülő és kikerült kormányok, amelyek a polgárságot öntudatra ébreszteni kénytelenek, ahelyett, hogy az új epigonoknak adnák át a kormány kerekét, az adott helyzettel próbálkoznak megalkudni, de az államfenntartás folyton fokozódó kiadásainak viselésében — az egyenletes teherviselés elvének fogva — már nem merik oly mérvben az új elemeket belevonni, amely mérvben az őket vagyonuk és politikai súlyuk alapján terhelné, ha így fokozzák a szegénységben szenvedő, de látszólagos jólétben tobzó régi polgárság terheit, amely intézkedés által csak fokozzák annak teljes szétzüllését. Annál is inkább, mert a beléje vert felekezeti ék elemeire bontja a még megmaradt részt is, az a szerencsétlen politikai játék pedig, amit a tisztviselő társadalommal űznek és űznek, gyorsan fogja befejezni és betetőzni a bomlasztás processzusát.

A régi polgárok helyét és falát döngető új polgárok elég ügyes taktikusok. Ők azok, akik a békeparitásnak megfelelő vagyont tudtak maguknak biztosítani, akik minden társadalmi és kulturális akció hátuljárói, de ők azok, akik kisajtolnak a régi polgárok pártjából kikerült kormányokból koly törvényes eszközöket, amelyek hatalmi pozíciójuk megerősítésére alkalmasak.

Talán kár is folytatni. Lehet-e azt az aggonizáló beteget, akit polgárság gyűjtő név alatt ismerünk, injekciókkal felébreszteni, életre, új életre kelteni? Lehet-e, szabad-e egy pártkeretek nélküli polgári szervezet létesítésére még komolyan gondolni? Tévedés volna-e az, hogy a polgárság utolsó állomásához érkezett? Lehet, hogy tévedés, de ha tévedtünk, akkor a szervezkedésre, a szervezésre aligha van még sok idő.

A városnak a jövőben milliárdos bevételekre, az államnak óriási összegű adókra, ellenségeinknek jóvátételre, a munkások tizezeinek munkára, az elcsapott tisztviselőknek kenyérre, a lakosság lakásokra, az országnak nyugodt, békés, felekezeti háborúskodás nélküli, polgári fejlődésre van szüksége. Meddig várjunk?

Gál Miksa.

## Bonyodalmak a tápéi rét ármentesítése körül

Szeged, július 23. (Saját tudósítónktól.) Megírta a Szeged, hogy a város tanácsa egyik utóbbi ülésén foglalkozott a tápéi rét ármentesítésének, illetve belvizeszabályozásának kérdésével és megbízta Fodor Jenő tanácsnokot, hogy a jövőben vegyen részt a Körös-Tisza-Marosmenti Ármentesítő Társulat közgyűlésein a város képviselőjében. A tanácsnak ugyanis az az impressziója, hogy a társulat legújabb belvizeszabályozási tervében a tápéi réthez fűződő érdekek nincsenek eléggé biztosítva és a társulat által nyújtott ellenszolgáltatás nincs arányban a városra kirótt ármentesítési díjak nagyságával.

Ezzel a tanácsi határozattal azonban nem zárultak le az ügy aktái. Az ármentesítő társulat belvizeszabályozási tervét ugyanis kiadta a tanács Berzenczey Domokos műszaki főtanácsosnak, a mérnöki hivatal vezetőjének, felülvizsgálás céljából. Berzenczey Domokos abból a szempontból fogja átvizsgálni a társu-

lat programtervezetét, hogy a tápéi rét milyen arányban részesül a belvizeszabályozás előnyeiből. A tanács az ügyet kiadta dr. Turóczy Mihály tiszti főügyésznek is, aki jogi szempontból vizsgálja meg a kérdést. Előreláthatólag a tápéi rét ármentesítése körül veszedelmes bonyodalmak támadnak, mert a város hatósága sem enged a város érdekeiből, viszont az ármentesítő társulat, amelynek hatáskörébe tartozik az a hatalmas terület, amely a Tisza, Maros és a Körös között terül el, az aránylag kis területű tápéi rét kedvéért nem igen lesz hajlandó belvizeszabályozási tervének megváltoztatására. A tanács egyébként csak akkor dönti el, hogy milyen álláspontra helyezkedik, ha a tiszti főügyész és a mérnöki hivatal vezetője beterjesztik jelentéseiket, illetve javaslatukat. Mivel pedig a meglehetősen komplikált kérdés utánalmányozása hosszabb időt vesz igénybe, valószínű, hogy augusztus közepe előtt nem kerül az ügy ismét napirendre.

## A szellemidéző szabóné.

Szeged, július 23. (Saját tudósítónktól.) Nem mindennapi bűntény szálaft bogozták ki a szegedi államrendőrség detektívtestületének tagjai Orosházán.

Özvegy Dán Péterné jómódu orosházai gazdanő évek óta intim barátságot tartott fenn Szentkirályi Tóth Árpádnéval, egy ágról szakadt szegény szabómester feleségével. Folyt is a barátság addig, amíg Dán Péterné nővére észre nem vette, hogy amilyen mértékben gyarapodik a szorgalmas szabómester vagyona, épp oly rohamosan apad és olvad semmivé ama szép örökség, amelyet még néhai Dán Péter gyűjtött össze azért, hogy halála után özvegyének gondtalan életet biztosítson. Amikor a rokonok megkérdezték Dán Péternét, hogy hova lett az egyik ház, aztán a tíz, majd az öt és a három hold föld, meg újra a másik ház fele, Dán Péterné csak rejtelmesen mosolygott és még rejtelmesebb válaszokat adott:

— A megboldogult parancsolta, az én jó Péterem adta a tanácsot, hogy hogyan menthetem meg a vagyonkamat.

Ez a vagyonmentés pedig úgy történt, hogy Dán Péterné lassankint mindenét eladta. Az eladással mindig Szentkirályi Tóth Árpádné szabónét, lánynevén Kaszab Etelkát bízta meg. A szabóné az eladások után folyton gyarapodott a jólétben, annyira, hogy férje a korábbi albérléssel saját házába tette át a műhelyét. Tóthné Kaszab Etel beadta a hiszekegy özvegyasszonynak, hogy ő tud a szellemekkel érintkezni, hogy spiritiszta, hogy tehát — spiritiszta-módszerrel, asztaltáncoltatással — érintkezni tud Dánné elhunyt férjével is. Szentkirályi Tóthné, a ravasz szabóné az asztalon kopogtatta ki az elhunyt Péter „üzeneteit”. Ezek az üzenetek tanácsolták özvegy Dánné holmijának eladását. Legutóbb azt üzenté például az elhunyt, hogy özvegye adja el összes buzáját és vegyen rajta ékszert az egyik orosházai ékszerkereskedőnél.

Szentkirályi Tóthné Kaszab Etel segített is ezt az üzletet lebonyolítani annyira, hogy huszonkétmillió koronáért meg is vette egy nyakláncot. Amikor a detektívek egy másik ékszerészt kérdeztek meg, az a vásárolt nyakláncot csak kétféle millió koronára becsülte. Ugyanígy vásároltak ruhát stb.

nagyobb mennyiségben, szintén orosházai kereskedőknél.

A szellemidéző szabóné Orosházán nagyon sokat kivették a részükét Dánné üzleteiben, sok ingóságából, a két házból és a 60—80 hold földből a mai napon egyáltalában nincs semmi. A kereskedők a bevásárlásokat mind Kaszab Etelkával bonyolították le, úgy hogy Dán Péternével horribitis magas áron vásároltattak meg olcsó, szemétre való dolgokat s aztán a kereskedő és Kaszab Etelka osztozkodtak a fennmaradt nyereségen.

Hogy ennek a zsarolási bűnténynek hány szereplője lehet, azt még megállapítani eddig nem lehetett, de sok szereplője lehet, mert e bűntényben a kihallgatásokat a detektívek négy napig folytatták.

## Szerbia figyelmeztette Bulgáriát a bandák garázdálkodására.

Szofia, július 23. Rakics jugoszláv követ tegnap rendkívül éles hangon figyelmeztette Zankov miniszterelnököt és Kalkov külügyminisztert azokra a kellemetlen következményekre, amelyekkel a bolgár komitácsi bandák további betörése járna. A követ közölte a bolgár kormánnyal, hogy a jugoszláv katonaság bolgár területen is üldözni fogja a bandákat, hogyha a bolgár hatóságok egymaguk nem tudják a jugoszláv határ átlépését megakadályozni.

## Olasz-orosz katonai egyezmény.

Páris, július 23. A Chicago Tribune tudósítója a következő szenzációs értesülést közli: Az elmúlt hét folyamán az olasz kormány és a moszkvai szovjet katonai egyezményt kötött egymással. E szerződés értelmében Olaszország katonailag támogatja az orosz szovjetet abban az esetben, ha őt Törökország a bakui petróleumforrások megszerzése végett meglátná. Párisban ezt a jelentést nagy fenntartással fogadják.

Telefon 11—85.

Korzó Mozi, Szeged

Telefon 11—85.

Július hó 24-én, csütörtökön

# SEVERIN MARS

halhatatlan műve:

# HALDOKLÓ SASOK

(Sasfiók).

Történet a nagy császár korából 2 részben, 10 felvonásban. Mindkét rész egyszerre!

A kettős férfi főszerepben:

## M. Severin Mars.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.